

UCHWAŁA NR *168/2004/13*

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia *12 lutego* 2013 roku

w sprawie przyjęcia Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2013 rok

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 4 i art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§1. Przyjmuje się do realizacji Lubuski Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2013 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

wz. **MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA**

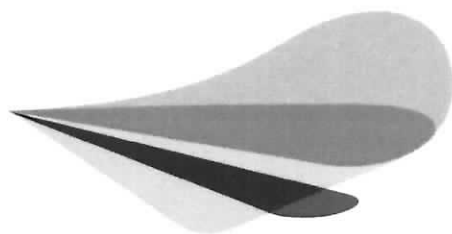
Maciej Szykuła
WICEMARSZAŁEK

*Potwierdzam zgodność
z projektem uchwały.*

DYREKTOR
Wojewódzkiego Związku Pracy
w Zielonej Górze

Grzegorz Błażków

Załącznik do
Uchwały Nr ...168/2004/13...
Zarządu Województwa Lubuskiego
z dnia 12 lutego..... 2013 roku

Lubuskie

Zarząd Województwa Lubuskiego

**LUBUSKI PLAN
DZIAŁAŃ NA RZECZ
ZATRUDNIENIA
NA ROK 2013**

Spis treści

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ 1. DIAGNOZA SYTUACJI NA LUBUSKIM RYNKU PRACY	7
ROZDZIAŁ 2. REGIONALNA POLITYKA RYNKU PRACY	14
ROZDZIAŁ 3. CELE OPERACYJNE NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2013	17
ROZDZIAŁ 4. PARTNERSTWO, ZARZĄDZANIE I KOORDYNACJA.....	27
ROZDZIAŁ 5. MONITOROWANIE WYKONYWANIA ZADAŃ	28

Załączniki:

- 1. Zadania realizowane w ramach Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2013.*
- 2. Jednostki sprawozdawcze zadań Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2013.*
- 3. Skład Zespołu ds. przygotowania projektu Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2013.*

Indeks użytych skrótów:

ARR (RIF)	Agencja Rozwoju Regionalnego (Regionalna Instytucja Finansująca)
BAEL	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
CIiPKZ	Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
DFS UM	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
DFW UM	Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
DR UM	Departament Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
DS UM	Departament Infrastruktury Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
DW UM	Departament Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EURES	Europejskie Służby Zatrudnienia
GUS	Główny Urząd Statystyczny
jst	jednostki samorządu terytorialnego
KPD/Z (KPDnZ)	Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia
LKO	Lubuskie Kuratorium Oświaty
LPD/Z (LPDnZ)	Lubuski Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia
LSZ	Lubuska Strategia Zatrudnienia na lata 2011-2020
LUW	Lubuski Urząd Wojewódzki
LWK OHP (OHP)	Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
OIP	Okręgowy Inspektorat Pracy
PARP	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PK	Punkt Konsultacyjny
POIG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
POKL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PUP	Powiatowe Urzędy Pracy
RPD/Z (RPDnZ)	Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia
UE	Unia Europejska
US	Urząd Statystyczny
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze
WUP (ER)	Wydział ds. Projektów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Wojewódzkiego Urzędu Pracy
WUP (RF)	Wydział ds. Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Wojewódzkiego Urzędu Pracy
WUP (RP)	Wydział Programów i Analiz Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy

WSTĘP

1. Opracowywanie Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia (zwany dalej RPD/Z) wynika z art. 3 ust. 4 ustawy z 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2008 roku Nr 69, poz. 415 z późn.zm., zwana dalej ustawą).
2. Samorząd województwa przygotowuje RPD/Z na podstawie Krajowego Planu Działań, uwzględniając strategię rozwoju województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej. RPD/Z określa preferowane programy regionalne, projekty lokalne, priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.
3. We wrześniu 2012 roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej poinformowało o przyjęciu „Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014” przez Radę Ministrów (uchwała Nr 138/2012 z dnia 21.08.2012 r.). Zgodnie z powyższym dokumentem Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2012-2014 określa priorytety polityki państwa w dziedzinie zatrudnienia, a także cele i działania realizowane w ramach poszczególnych priorytetów, zgodnie z Krajowym Programem Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Zadania KPD/Z pogrupowano w dwóch priorytetach, tj.: I. Adaptacyjny rynek pracy, II. Wzmocnienie obsługi rynku pracy. Działania w ramach pierwszego priorytetu koncentrować będą się na upowszechnieniu elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy (wdrożenie modelu flexicurity), systemie zabezpieczeń społecznych, aktywnej polityce rynku pracy, uczeniu się przez całe życie, stwarzaniu większych możliwości do bycia zatrudnionym i samozatrudnieniem. Ponadto skupia się na aktywizacji grup marginalizowanych na rynku pracy (osoby młode, grupa 50+, kobiety, niepełnosprawni, rodzice z małymi dziećmi, długotrwale bezrobotni, grupa NEET). W ramach drugiego priorytetu przewiduje się działania związane z usprawnieniem funkcjonowania otoczenia instytucjonalnego i prawnego na rynku pracy. W celu podniesienia jakości i efektywności świadczonych usług należy zwiększać zaangażowanie partnerów rynku pracy, rozwijać sieć współpracy, wspierać mobilność w dziedzinie zatrudnienia. Istotnym jest również sprawne monitorowanie rynku pracy.
4. Zarząd Województwa Lubuskiego uchwałą nr 147/1730/12 z dnia 31 października 2012 roku przyjął założenia do konstrukcji Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2013. Wskazano w nim, iż planowane przedsięwzięcia w ramach RPD/Z konstruowane będą w oparciu o zapisy dokumentów strategicznych i kierunkowych, tj.: wytycznych dla polityk zatrudnienia dla Państw Członkowskich oraz Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, mając na uwadze realizację celów i kierunków działań samorządu województwa wyrażonych w strategii rozwoju województwa oraz strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej. RPD/Z powinien być kompatybilny z dokumentami programowymi dotyczącymi rozwoju przedsiębiorczości i zasobów ludzkich, uwzględniając przedsięwzięcia kontynuowane i planowane w nowym okresie programowania na lata 2007-2013. Planowane przedsięwzięcia będą grupowane w oparciu o schemat: Priorytet, Cel operacyjny, Zadanie. RPD/Z powinien obejmować okres roczny. RPD/Z powinien stanowić możliwe pełne zestawienie informacji o planowanych działaniach na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i zasobów ludzkich, podejmowanych w regionie lubuskim przez różne podmioty. Sprawozdania z realizacji poprzednich lubuskich planów działań na rzecz zatrudnienia są uwzględniane przy przygotowaniu kolejnych planów działań (patrz Lubuska Strategia Zatrudnienia na lata 2011-2020, str. 67).
5. Lubuski Plan Działań na rok 2013 stanowi uszczegółowienie zapisów Lubuskiej Strategii Zatrudnienia na lata 2011-2020, przyjętej w dniu 14 lutego 2011 roku uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr VI/41/11.

6. Zarząd Województwa Lubuskiego, uchwałą nr 147/1731/12 z dnia 31 października 2012 roku powołał Zespół ds. przygotowania projektu Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2013. W jego skład weszli przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Urzędu Marszałkowskiego (Departamentu Infrastruktury Społecznej; Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego; Departamentu Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej; Departamentu Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi; Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich), Agencji Rozwoju Regionalnego, Okręgowego Inspektora Pracy, Kuratorium Oświaty, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy, Powiatowego Urzędu Pracy, Wojewody Lubuskiego (skład Zespołu w załączeniu). Dnia 03 stycznia 2013 roku Zespół rekomendował wstępny projekt LPD/Z do dalszych konsultacji.
7. Dnia 04 stycznia 2013 roku projekt LPD/Z został przedstawiony do zaopiniowania powiatowym jednostkom samorządu terytorialnego (Prezydentom Miast, Starostwom Powiatowym i Powiatowym Urzędem Pracy, wykonującym zadania z zakresu polityki zatrudnienia na poziomie powiatu) oraz partnerom społecznym (12 podmiotów, w tym 10 uczelni wyższych). Opinie uzyskano od 1 Prezydenta Miasta, 11 Starostw Powiatowych oraz 12 Powiatowych Urzędów Pracy (przy czym część Starostw Powiatowych i Urzędów Pracy wyraziło wspólną opinię w porozumieniu) oraz 7 partnerów społecznych. 8 jednostek, zgodnie z art. 80a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.) przyjęło projekt w brzmieniu przedłożonym przez województwo. W celu zapewnienia jak najszerszych konsultacji społecznych projekt LPD/Z umieszczony został na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze. Partnerzy społeczni pozytywnie zaopiniowali projekt LPD/Z na 2013 rok. W opiniach przedstawiono dodatkowe uwagi, które wzięto pod uwagę w toku dalszych prac nad projektem LPD/Z. Konsultacje na poziomie regionu zakończono dnia 24 stycznia 2013 roku.
8. Wojewódzka Rada Zatrudnienia¹ na posiedzeniu w dniu 31 stycznia 2013 roku pozytywnie zaopiniowała wstępny projekt LPD/Z.
9. Lubuski Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia składa się z pięciu rozdziałów.
 - Rozdział 1 opisuje sytuację na regionalnym rynku pracy, koncentrując się na wskazaniu podstawowych tendencji (w szczególności w zakresie polityki zatrudnienia) oraz wyszczególnieniu grup szczególnego ryzyka.
 - Rozdział 2 stanowi omówienie polityki rozwoju regionalnego, zatrudnienia i polityki społecznej samorządu województwa lubuskiego, wyznaczonych przez Strategię Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020, Lubuską Strategię Zatrudnienia na lata 2011-2020 oraz Strategię Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013. Jednocześnie wskazuje się na główne kierunki polityki samorządu województwa w ramach RPD/Z, preferowane programy regionalne i projekty lokalne oraz na priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.
 - Rozdział 3 opisuje w sposób syntetyczny priorytety i cele operacyjne Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia². Dokonano zestawienia celów i ogólnego opisu inicjatyw jakie będą w ich ramach podejmowane (wraz ze wskazaniem oczekiwanych rezultatów).

¹ Wojewódzka Rada Zatrudnienia jest organem opiniodawczo-doradczym Marszałka Województwa. W jej skład wchodzi przedstawiciele organizacji pracodawców, izb rzemieślniczych, związków zawodowych, kółek rolniczych organizacji pozarządowych i Polskiej Akademii Nauk.

² Szczegółowy opis poszczególnych zadań (wraz ze wskazaniem oczekiwanych efektów i planowanych nakładów) zawarto w załączniku nr 1.

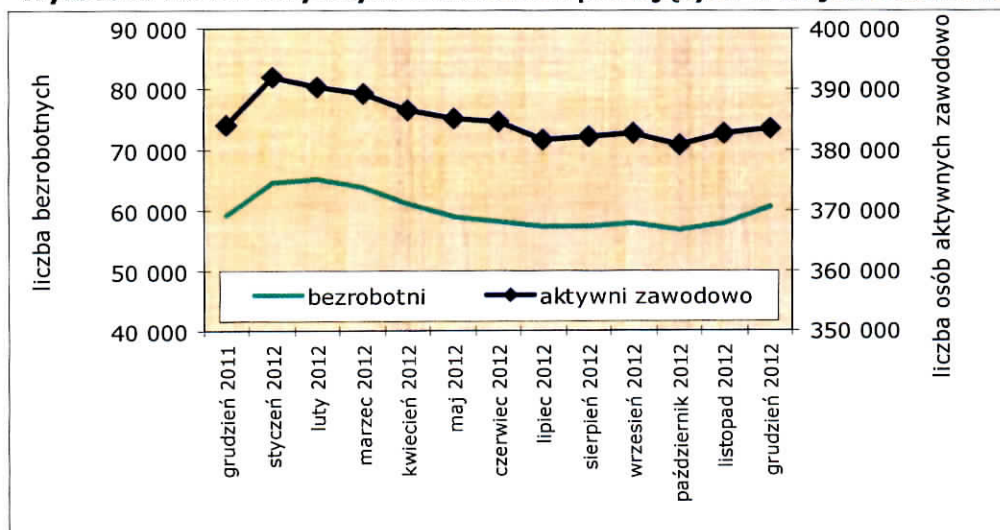
- W Rozdziale 4 omówione zostały zagadnienia dotyczące zarządzania i partnerstwa przy realizacji Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2013 rok.
 - Rozdział 5 określa sposób monitorowania i sprawozdawania z realizacji zadań Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia.
10. W załącznikach zawarto dokładny opis poszczególnych zadań wraz z określeniem oczekiwanych rezultatów mierzalnych³ i niemierzalnych, jak również planowanych (lub szacowanych) nakładów finansowych. Wskazano również (w załączniku nr 2) jakie instytucje realizują przedsięwzięcia w ramach danego zadania.

³ W przypadku braku możliwości określenia wartości liczbowych wskazano jakie wskaźniki będą brane pod uwagę w toku monitoringu realizacji LPD/Z.

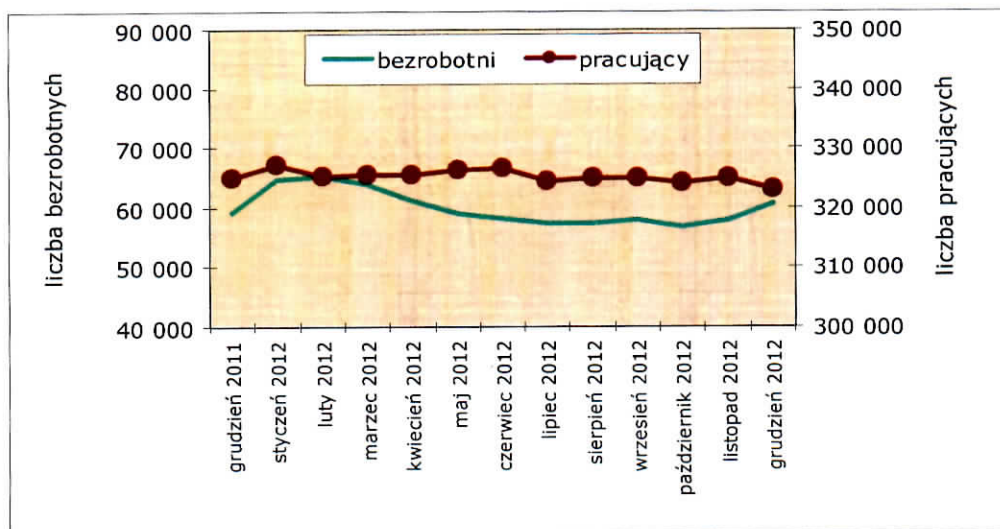
ROZDZIAŁ 1 DIAGNOZA SYTUACJI NA LUBUSKIM RYNKU PRACY ⁴

11. Województwo lubuskie zamieszkuje 1023,2 tys. osób, z tego 672,8 tys. w wieku produkcyjnym (stanowiący 65,8% ogółu mieszkańców) i 154,7 tys. w wieku poprodukcyjnym (15,1%).⁵
12. Szacuje się, iż na koniec września 2012 roku było 323,0 tys. osób pracujących, podczas gdy w analogicznym okresie roku poprzedniego było ich 324,8 tys. Oznacza to spadek o 1,8 tys. miejsc pracy. Równocześnie liczba osób aktywnych zawodowo pozostała na zbliżonym poziomie około 383,6 tys. osób.⁶

Wykres 1. Liczba aktywnych zawodowo i pracujących w województwie lubuskim

$r_{xy}=0,957$

$r_{xy}=0,342$

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

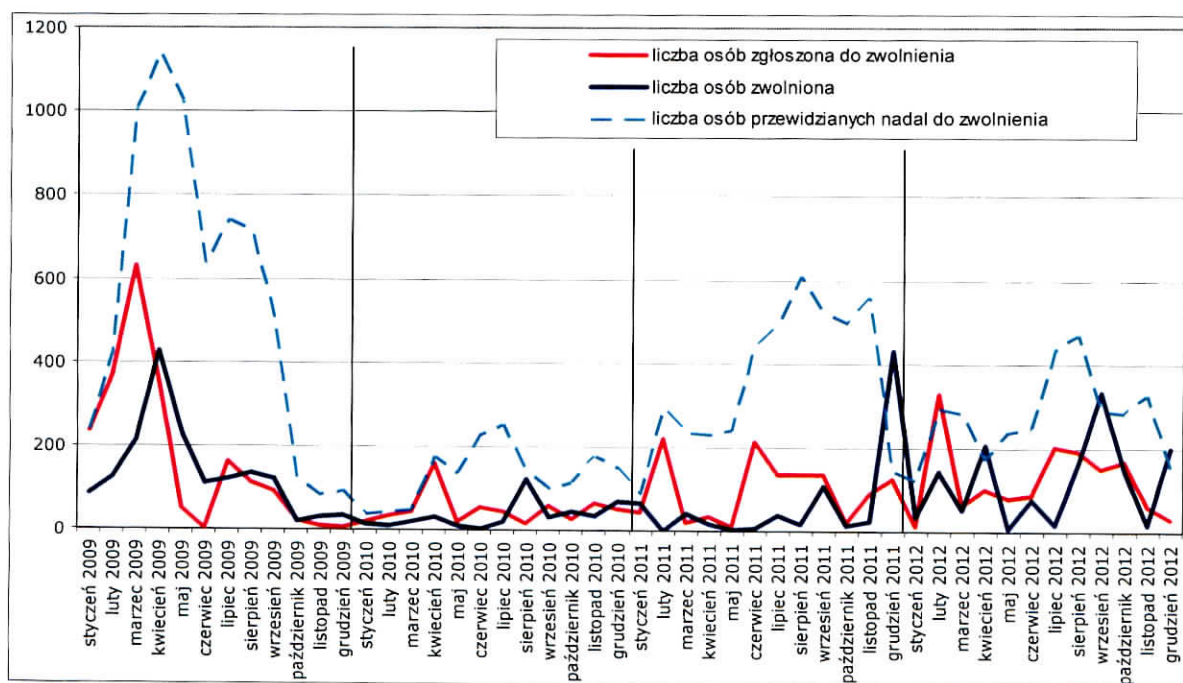
⁴ Więcej informacji na temat sytuacji na lubuskim rynku pracy można uzyskać w informacjach, analizach i opracowaniach Obserwatorium Rynku Pracy – www.wup.zgora.pl w dziale Statystyka i analizy (Biblioteka).

⁵ Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubuskim w 2011 roku. Urząd Statystyczny w Zielonej Górze 2012

⁶ Przeszacowania na podstawie danych Urzędu Statystycznego, dotyczących stopy bezrobocia w województwie lubuskim.

13. Spadek liczby pracujących wiązał się z osłabieniem koniunktury gospodarczej. W 2012 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano: zmniejszenie produkcji sprzedanej przemysłu (spadek o 2,1%), zmniejszenie wydajności pracy w przemyśle (spadek o 2,4%), zmniejszenie produkcji sprzedanej budownictwa (spadek o 16,2%), zmniejszenie wydajności pracy w budownictwie (spadek o 19,1%), zmniejszenie sprzedaży detalicznej (spadek o 2,5%) oraz sprzedaży hurtowej (spadek o 5,0%). Warto wskazać, że w omawianym okresie odnotowano spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania (o 5,0%), przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby wydanych pozwoleń na budowę nowych mieszkań (o 2,4%).⁷
14. W 2012 roku odnotowano wzrost skali tzw. zwolnień grupowych. Zgłoszeniami zwolnień objęto łącznie 1.477 osób (w analogicznym okresie 2011 roku – 1.190 osób), zaś dokonano zwolnienia 1.399 osób (odpowiednio 767). Przy czym skala zwolnień była nadal mniejsza niż w roku 2009.

Wykres 2. Skala zwolnień grupowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w ramach sprawozdania MPIPS-01.

15. Spadek zatrudnienia odnotowano w 4 sekcjach PKD, tj. w: handlu i naprawie pojazdów samochodowych, zakwaterowaniu i gastronomii, obsłudze rynku nieruchomości oraz administrowaniu i działalności wspierającej. Wystąpiły jednak i sektory, w których był wzrost zatrudnienia. Do nich należą: przemysł, budownictwo, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.⁸

⁷ Źródło: „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego – grudzień 2012”. Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, styczeń 2013 roku.

⁸ Tamże.

Tabela 1. Liczba pracujących według sekcji gospodarki

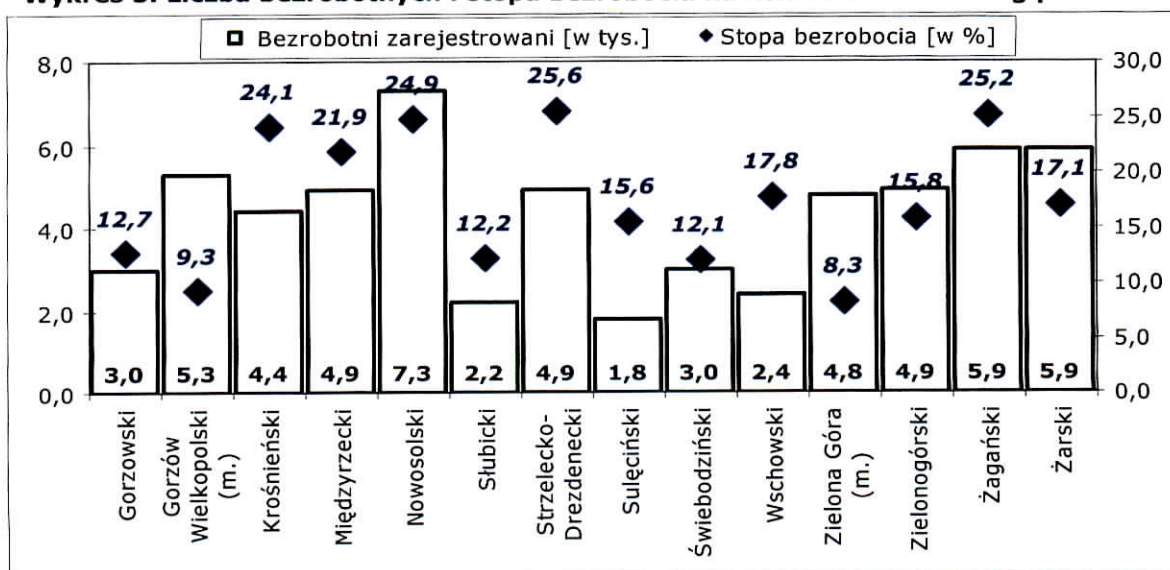
Wyszczególnienie	XII 2012	
	w tys.	XII 2011=100
Ogółem	115,9	99,2
Przemysł	63,7	100,4
Budownictwo	7,3	100,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	15,6	94,7
Transport i gospodarka magazynowa	8,1	107,8
Zakwaterowanie i gastronomia	1,8	98,9
Informacja i komunikacja	1,0	106,7
Obsługa rynku nieruchomości	1,8	97,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,3	107,1
Administrowanie i działalność wspierająca	10,2	88,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

16. Na koniec 2012 roku w województwie lubuskim w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 60.614 bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zwiększyła się o 1.048 osób (oznacza to wzrost liczby bezrobotnych o 2,5%). Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 8 powiatach, największy w powiecie świebodzińskim (wzrost o 25,3%). Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w 6 powiatach, tj. słubickim (spadek o 8,6%), gorzowskim ziemskim (odpowiednio o 2,9%), żagańskim (o 2,9%), gorzowskim grodzkim (o 1,5%), żarskim (o 1,4%) oraz zielonogórskim grodzkim (o 1,1%).

17. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy na koniec 2012 roku stanowili 15,8% w liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wojewódzki wskaźnik natężenia bezrobocia był wyższy o 2,4 pkt. procentowe od wskaźnika krajowego (13,4%). Stopa bezrobocia dla podregionu gorzowskiego wyniosła 14,6%, zaś podregionu zielonogórskiego – 16,6%.

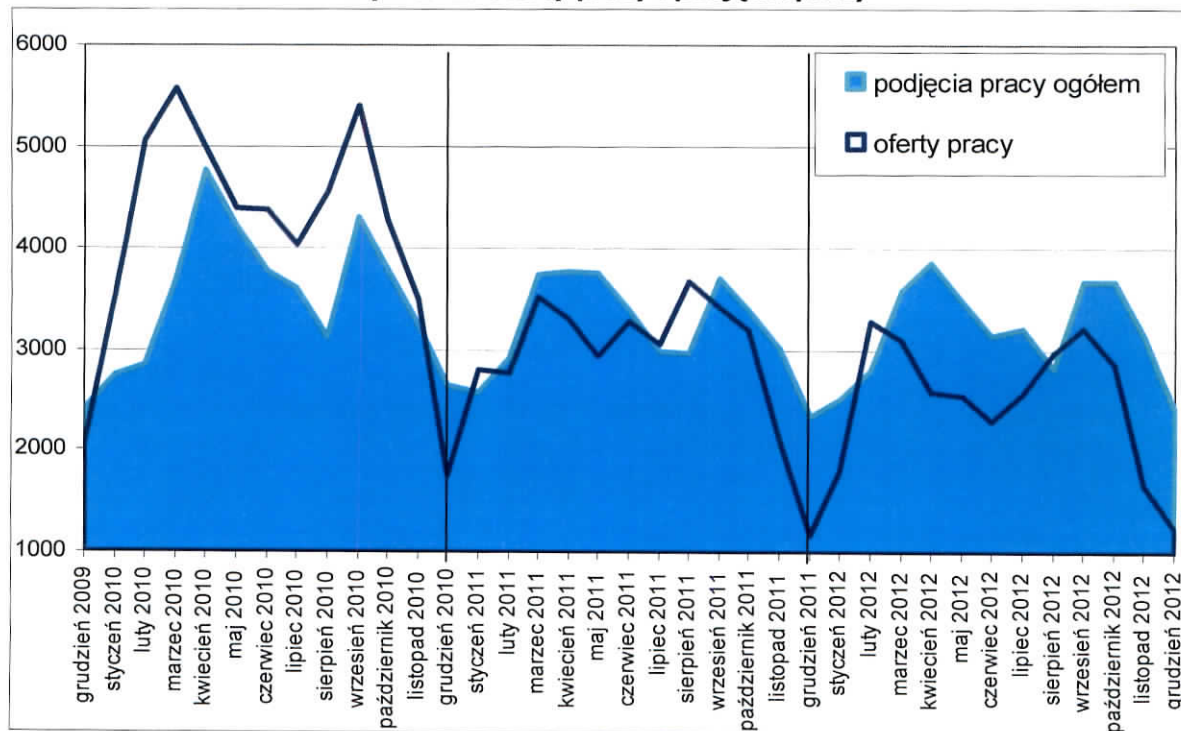
Wykres 3. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia na koniec 2012 roku wg powiatów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

18. W 2012 roku odnotowano dalsze zmniejszenie się, w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, skali nowych rejestracji w powiatowych urzędach pracy (spadek o 5,2%), przy jednoczesnym spadku wyrejestrowań (spadek o 6,8%).
19. W 2012 roku urzędy pracy dysponowały łącznie 30.169 ofertami pracy⁹. W analogicznym okresie roku poprzedniego było ich 35.294, co oznacza spadek o 14,5%. Równocześnie z rejestrów urzędów pracy wyrejestrowano 38.419 bezrobotnych z tytułu podjęcia pracy (w 2011 roku odpowiednio 38.693), czyli o 0,7% mniej niż w roku poprzednim.

Wykres 2. Oferty pracy i podjęcia pracy

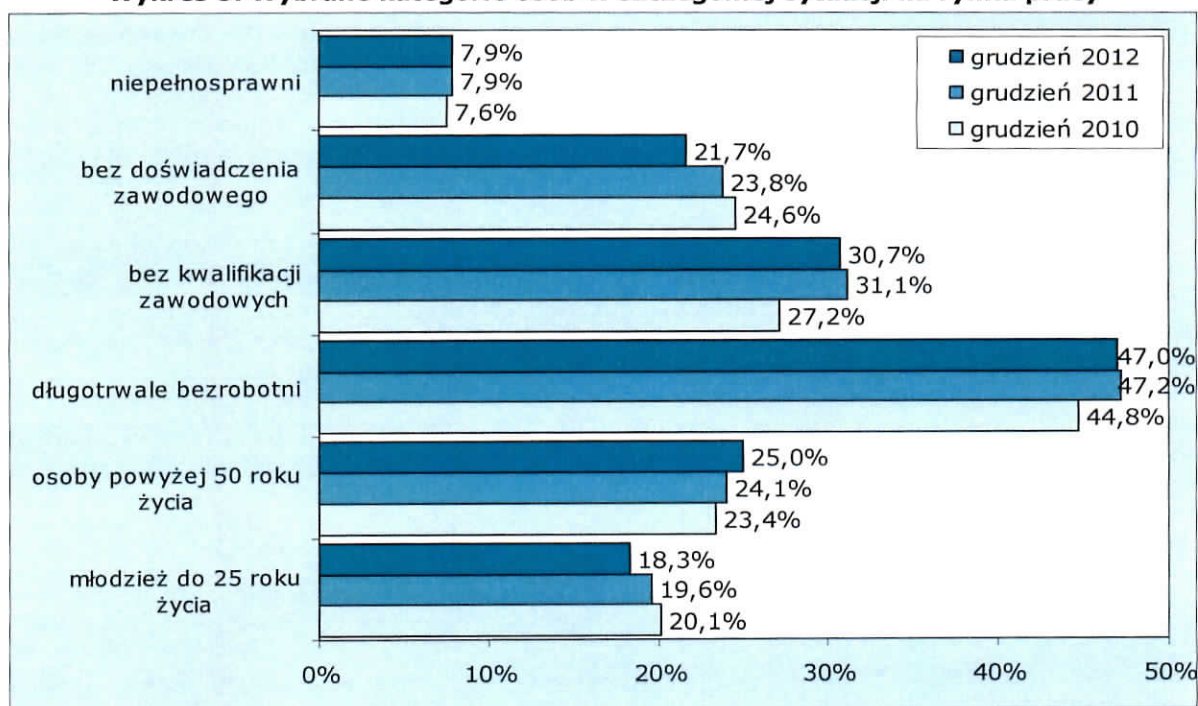
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w ramach sprawozdania MPiPS-01.

20. Na koniec 2012 roku w województwie lubuskim zarejestrowane były 28.502 osoby będące długotrwale bezrobotnymi, tj. 47,0% ogółu. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego odnotowano wzrost ich liczby (o 603 osoby) oraz spadek ich odsetka wśród ogółu bezrobotnych (o 0,2 pkt procentowych).
21. Na koniec 2012 roku odnotowano wzrost, w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, liczby osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (z 18.391 do 18.614). Udział tej kategorii bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wyniósł 30,7%. W opinii pracodawców, szczególnie biorąc pod uwagę dominację w lubuskiej gospodarce firm mikro i małych, osoby nie posiadające kwalifikacji mają mniejsze szanse na uzyskanie zatrudnienia. Stąd nadal istnieje konieczność podejmowania działań (poprzez różne formy szkoleniowe) w kierunku umożliwienia tym osobom nabycia odpowiednich kwalifikacji zawodowych.
22. Na koniec 2012 roku w rejestrach urzędów pracy znajdowało się 11.115 osób do 25 roku życia, tj. 18,3% ogółu. Odsetek osób młodych w strukturze bezrobotnych, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, zmniejszył się o 1,3 pkt

⁹ W bieżącej statystyce funkcjonuje sformułowanie „wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej”, tożsamy z wcześniej stosowanym terminem „oferty pracy”.

procentowego. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż nadal w sposób systematyczny dokonuje się zmniejszenie presji demograficznej oraz występuje większa skala kontynuacji przez młode osoby nauki na poziomie wyższym.

Wykres 3. Wybrane kategorie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w ramach sprawozdania MPIPS-01.

23. W trudnej sytuacji na rynku pracy nadal pozostają bezrobotni powyżej 50 roku życia. Na koniec 2012 roku, w województwie lubuskim, było ich 15.157 osób, czyli 25,0% ogółu bezrobotnych. Dla porównania w analogicznym okresie 2011 roku było ich 14.225, tj. odpowiednio 24,1%.

REALIZACJA PLANÓW W LATACH 2010-2012

24. W ramach Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2010 dla Województwa Lubuskiego z różnego rodzaju inicjatyw skorzystało łącznie 179,4 tysięcy osób, a nakłady wyniosły ponad 536,2 mln zł. Z różnego rodzaju usług korzystały osoby bezrobotne, poszukujące pracy jak i osoby pracujące, przedsiębiorcy, samorządy powiatowe i gminne, placówki oświatowe oraz rolnicy i osoby pragnące odejść z rolnictwa. Pośród działań znalazły się zarówno doradztwo zawodowe, szkolenia aktywizujące, szkolenia i/lub wsparcie zatrudnienia.¹⁰
25. Zgodnie z założeniami Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2011 podejmowano różnego rodzaju przedsięwzięcia dla grup beneficjentów w ramach trzech podstawowych priorytetów. W ramach pierwszego priorytetu podejmowane były rozmaite działania wspierające włączenie do aktywności zawodowej większej liczby osób oraz utrzymanie przy tej aktywności, zwiększenie podaży pracy, modernizację systemów ochrony socjalnej, promocję integracji społecznej, minimalizację zjawiska wykluczenia społecznego. Jednocześnie realizowane były przedsięwzięcia zmierzające do poprawy jakości zasobów wiedzy o rynku pracy podnoszenia kwalifikacji kadr służb zatrudnienia i partnerów. Cele drugiego priorytetu koncentrowały się na zwiększeniu zdolności dostosowawczej pracowników

¹⁰ Więcej informacji w: „Realizacja Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2010”, ZWL (WUP) marzec 2011.

i przedsiębiorstw poprzez podwyższenie kwalifikacji zawodowych, wdrażanie nowoczesnych metod zarządzania oraz wspieranie procesów dostosowawczych. Trzeci z priorytetów zmierzał do rozwoju systemu edukacji, lepszego dopasowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę umiejętności. Działaniami objęto zarówno osoby bezrobotne, poszukujące pracy jak i osoby pracujące, przedsiębiorców, samorząd powiatowy i gminny, placówki oświatowe oraz rolników i osoby pragnące odejść z rolnictwa. Wśród działań znalazły się zarówno doradztwo zawodowe, szkolenia aktywizujące i zawodowe, wsparcie zatrudnienia, jak i wsparcie inwestycji w przedsiębiorstwach. W różnego rodzaju przedsięwzięciach w ramach realizowanych działań uczestniczyło ponad 150 tysięcy osób, a nakłady wyniosły ponad 594 mln zł.¹¹

26. Zgodnie z uchwałą Nr 99/1154/12 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 27 marca 2012 roku¹², sprawozdanie z realizacji Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012 będzie przygotowane do 31 marca 2013 roku oraz przedstawione Sejmikowi Województwa Lubuskiego nie później niż do 30 czerwca 2013 roku.¹³

POZOSTAŁE CZYNNIKI MOGĄCE MIEĆ WPŁYW NA KSZTAŁTOWANIE SIĘ SYTUACJI NA LUBUSKIM RYNKU PRACY ORAZ NA REALIZACJĘ LUBUSKIEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA

27. Najważniejszym czynnikiem wpływającym na lubuski rynek pracy będzie sytuacja makroekonomiczna. W 2012 roku europejska gospodarka zwolniła. W III kwartale 2012 roku odnotowano w skali europejskiej zmniejszenie wartości PKB (spadek o 0,4% w porównaniu do analogicznego kwartału 2011 roku). Sytuacja, biorąc pod uwagę zmianę PKB, nie jest jednakowa dla całej Unii Europejskiej. Wśród największych gospodarek wzrost PKB odnotowano dla Niemiec (o 0,9%) oraz Francji (o 0,1%), zaś spadek dla Włoch (o 2,4%) oraz Wielkiej Brytanii (o 0,1%). Nadal trudna sytuacja występuje w krajach najbardziej zadłużonych, tj. Grecji (spadek PKB o 7,2%), Portugalii (spadek o 3,4%), Hiszpanii (spadek o 1,6%).¹⁴ Polska gospodarka odnotowała wyhamowanie, jednak zmiana wartości PKB była nadal dodatnia (wzrost o 1,9%). Niestety wzrost ten nie przekłada się na zatrudnienie. Pozytywne sygnały napływają z największych gospodarek światowych, tj. Stanów Zjednoczonych i Japonii, gdzie odnotowuje się wzrost wartości PKB (odpowiednio 2,5% i 0,2%). Niestety nadal niepokój budzi stan finansów publicznych niektórych państw, w tym Unii Europejskiej (np. Grecji) oraz konieczność redukcji nadmiernych deficytów budżetowych, co może w sposób pośredni wpłynąć na osłabienie ogólnoeuropejskiej (a tym samym i polskiej) koniunktury gospodarczej.
28. Nadal obserwowany będzie wpływ czynnika demograficznego, związany z naturalnym przemieszczaniem się roczników wyżów demograficznych. W roku 2013 nadal będzie zmniejszać się napływ do bezrobocia osób do 25 roku życia, przy jednoczesnym zwiększaniu się napływu osób powyżej 50 roku życia. Równocześnie niż demograficzny wśród osób w wieku przedprodukcyjnym przekładać się będzie na sytuację w systemie oświaty (głównie na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych).

¹¹ Więcej informacji w: „Realizacja Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2011”, ZWL (WUP) marzec 2012.

¹² Pkt 114 ppkt 2 Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012, przyjętego uchwałą nr 99/1154/12 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 27 marca 2012 roku.

¹³ Równocześnie, zgodnie z uchwałą Nr VI/41/11 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 14 lutego 2011 roku roczne sprawozdania z realizacji planu działań na rzecz zatrudnienia stanowi sprawozdanie z realizacji Lubuskiej Strategii Zatrudnienia na lata 2011-2020 (s.68).

¹⁴ Źródło: EUROSTAT, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-06122012-AP/EN/2-06122012-AP-EN.PDF

PODSUMOWANIE

29. Lubuska gospodarka znajduje się w dobrym stanie. Jednak w o 2012 roku obserwowany był proces dostosowywania się przedsiębiorstw do zmienionej koniunktury gospodarczej. Produkcja przemysłowa i sprzedaż nieznacznie zmniejszyły się. Znaczny spadek odnotowano w produkcji sprzedanej budownictwa. Skutkowało to zwiększeniem skali zwolnień grupowych, która nadal była na niższym poziomie niż w 2009 roku. W efekcie zmniejszyła się liczba pracujących i zwiększyła liczba bezrobotnych. Na koniec 2012 roku liczba bezrobotnych wyniosła 60,6 tysięcy osób, co oznacza wzrost w porównaniu do poprzedniego roku, o 2,5%.
30. W oparciu o bieżące informacje można przypuszczać, że względnie trudna koniunktura gospodarcza utrzyma się w 2013 roku. W skali europejskiej nadal kontynuowane będą działania w kierunku poprawy stanu finansów publicznych i redukcji nadmiernego zadłużenia. Jednak nie należy spodziewać się radykalnej zmiany. Niestety możliwości oddziaływania rządów na sytuację gospodarczą będą minimalne. Stąd przewiduje się niewielką zmianę wartości PKB (In plus lub In minus). Szansą dla gospodarek europejskich jest utrzymujące się ożywienie w największych gospodarkach światowych, tj. Stanów Zjednoczonych i Japonii. Niestety i te kraje borykają się z trudną sytuacją finansów publicznych (szczególnie Stany Zjednoczone). Sytuacja ogólnoświatowa będzie najmocniej oddziaływać na Polskę i Lubuskie. Prognozy makroekonomiczne dla Polski wskazują na dalsze osłabienie koniunktury gospodarczej, a wzrost PKB szacowany jest na poziomie 1-2%.¹⁵ Stąd w oparciu o bieżące informacje szacuje się, że skala bezrobocia w 2013 roku w wersji pesymistycznej zwiększy się o 2-3%, zaś w wersji optymistycznej utrzyma się na aktualnym poziomie.

¹⁵ W prognozach Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową wskazuje się na wzrost PKB w poszczególnych kwartałach 2013 roku na poziomie od 1,4% do 2,5%, zaś w całym 2013 roku – 2,0%. Stopa bezrobocia wzrośnie do poziomu 13,6% (wzrost o 1,2 pkt procentowego). Źródło: Stan i prognoza koniunktury gospodarczej nr 76 (październik 2012 roku). Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Warszawa 2012.

ROZDZIAŁ 2 REGIONALNA POLITYKA RYNKU PRACY

Wprowadzenie

31. Kierunki polityki zatrudnienia w skali europejskiej wyznacza Decyzja Rady z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz. U. UE z 2012 roku seria L Nr 119, s. 47), podtrzymująca Decyzję Rady z dnia 21 października 2010 roku w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz. U. UE z 2010 roku seria L Nr 308, s. 46), która wskazuje, że „... Wytyczne dotyczące zatrudnienia przyjęte w 2010 roku nie powinny ulegać zmianom do 2014 roku, aby można było skoncentrować się na ich realizacji. W okresie do końca 2014 r. należy ściśle ograniczyć ich aktualizowanie...” Ten zbiór wytycznych stanowi wspólne zintegrowane wytyczne w odniesieniu do realizacji strategii "Europa 2020". Wytyczne powinny być uwzględnione w politykach zatrudnienia Państw Członkowskich, a tym samym i w regionalnych politykach zatrudnienia. Wytyczne te zostały pogrupowane w ramach czterech priorytetów, tj.:
- 1) Zwiększenie uczestnictwa kobiet i mężczyzn w rynku pracy, ograniczanie bezrobocia strukturalnego i promowanie jakości zatrudnienia;
 - 2) Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz promowanie uczenia się przez całe życie;
 - 3) Poprawa jakości i wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe lub ich odpowiedniki;
 - 4) Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.
32. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2008 roku Nr 69, poz. 415 z późn.zm.) stanowi, że samorząd województwa na podstawie Krajowego Planu Działań przygotowuje corocznie regionalne plany działań na rzecz zatrudnienia, w których uwzględnia strategię rozwoju województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej.
33. Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020¹⁶, przyjęta w listopadzie 2012 roku przez Sejmik Województwa Lubuskiego, zakłada realizację czterech celów strategicznych: 1) konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna, 2) wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna, 3) społeczna i terytorialna spójność regionu oraz 4) region efektywnie zarządzany.
34. Integralną część systemu realizacji zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020¹⁷, stanowi przyjęta przez Sejmik Województwa Lubuskiego dnia 14 lutego 2011 roku – Lubuska Strategia Zatrudnienia na lata 2011-2020.¹⁸ Cele Strategii to: a) poprawa zasobu miejsc pracy i zwiększenie aktywności zawodowej ludności; b) dostosowywanie kwalifikacji kadr do zmieniających się potrzeb rynku pracy; c) promocja włączenia zawodowego i społecznego; d) wzmocnienie efektywności podejmowanych działań.
35. Sejmik Województwa Lubuskiego 25 kwietnia 2005 roku przyjął Strategię Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013 (uchwała Nr XXIX/212/2005). Wśród celów głównych strategii polityki społecznej wymienia się: 1) wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, 2) zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem, 3) doskonalenie systemu wsparcia społecznego oraz 4) wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W Strategii Polityki Społecznej w celu operacyjnym II – 3, tj.

¹⁶ Uchwała Nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku.

¹⁷ Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 jest dokumentem ramowym, wyznaczającym kierunki i zakres interwencji dla wynikających z niej dokumentów szczegółowych, do których należą regionalny program operacyjny oraz wojewódzkie programy i strategie branżowe, tamże s.70.

¹⁸ Uchwała Nr VI/41/11 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 14 lutego 2011 roku.

przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz ich integracja ze społeczeństwem, wskazuje się, że jednym z podstawowych zadań, zmierzających do jego realizacji będzie ujmowanie problematyki wykluczenia społecznego w regionalnych planach działań na rzecz zatrudnienia. W celu tym wymienia się następujące przedsięwzięcia: (1) prowadzenie badań społecznych mających na celu identyfikowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie; (2) projektowanie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz integrację grup wykluczonych ze społeczeństwem; (3) prowadzenie działań zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu; (4) wspieranie procesów integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych społecznie.

Priorytety regionalnej polityki zatrudnienia na rok 2013

36. **Miejsca pracy i aktywność zawodowa.** Istotą rynku pracy są miejsca pracy. Tworzą je pracodawcy, a jednostki samorządu terytorialnego i administracji rządowej mogą jedynie wspierać ich w procesie tworzenia i modernizacji stanowisk pracy. Tym samym zakłada się podejmowanie różnego rodzaju inicjatyw – począwszy od rozwoju usług doradczych, poprzez refundację części kosztów zatrudnienia pracowników po udostępnianie środków na inwestycje.
37. Biorąc pod uwagę zachodzące zmiany demograficzne za jeden z najistotniejszych kierunków strategicznych uznano zwiększanie aktywności zawodowej ludności. Podejmowane będą inicjatywy, które z jednej strony pozwolą na powrót osób biernych zawodowo na rynek pracy, z drugiej zaś – zwiększą zakres pozostawania na rynku pracy.
38. **Kwalifikacje.** Wiodącym trendem rozwojowym będzie rozwój innowacyjności. Jest to wyzwanie dla systemu kształcenia zawodowego w szkołach. Konieczne będzie kontynuowanie procesów dostosowywania kierunków i jakości kształcenia do wymagań zmieniającego się rynku. Jest to proces stały, a tym samym konieczne jest większe zwrócenie uwagi na kształtowanie dojrzałych systemów dostosowawczych (procedur, mechanizmów, schematów postępowania). Mówiąc o dostosowywaniu kwalifikacji kadr należy brać pod uwagę strukturalne ograniczenia systemu szkolnego. Jednym z najistotniejszych jest to, że sam proces kształcenia zawodowego trwa średnio 3 lata. Nie zawsze pracodawcy mogą pozwolić sobie na czekanie, co jest szczególnie widoczne w lubuskiej gospodarce, opierającej się na małych firmach. Tym samym wzmacniane będą powiązania między szkołą a firmami w postaci praktyk zawodowych. Jednocześnie wspierany będzie dalszy rozwój kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, który będzie mógł elastycznie i stosunkowo szybko reagować na pojawiające się lub zmieniające się potrzeby przedsiębiorstw.
39. **Włączenie społeczne i zawodowe.** Mając na uwadze rozwój naszego regionu zasadne jest podejmowanie dalszych konsekwentnych inicjatyw w celu włączenia zawodowego i społecznego możliwie najszerszych grup społecznych. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost skali długotrwałego bezrobocia. Zjawisko to przekładać się może nie tylko na indywidualną sytuację jednostek i rodzin, ale również stwarza istotne problemy strukturalne na przyszłość. Aktywizacja długotrwanie bezrobotnych wymaga zwiększonych nakładów organizacyjnych i finansowych. Równocześnie w strukturze bezrobotnych wzrasta odsetek kobiet, osób w wieku powyżej 45 roku życia oraz niepełnosprawnych. Konieczne jest podejmowanie działań dla powyższych grup, w tym w kierunku wzmocnienia motywacji, rozwoju aktywnej integracji oraz promocji postaw prozatrudnieniowych. Szczególne miejsce zajmuje problem aktywizacji osób do 25 roku życia. Pracodawcy oczekują od przyszłych pracowników doświadczenia, a tego brakuje właśnie osobom młodym. Tym samym szczególną uwagę należy skupić na wsparciu aktywizacji: (a) osób długotrwanie bezrobotnych

(grupa priorytetowa), (b) osób młodych do 25 roku życia, a w przypadku absolwentów szkół wyższych do 27 roku życia (grupa priorytetowa), (c) osób powyżej 45 roku życia (grupa priorytetowa), (d) kobiet oraz (e) osób niepełnosprawnych.

40. **Efektywność.** Skuteczność lubuskiej strategii zatrudnienia wiąże się nierozdzielnie z dalszym wzmacnianiem efektywności podejmowanych działań. Stąd rozwijane będzie partnerskie podejście do konstrukcji i podejmowania działań, doskonalone będą kwalifikacje kadr jednostek zaangażowanych w realizację planu i strategii oraz poszerzana będzie wiedza na temat lubuskiego rynku pracy.
41. Zadania na rok 2013 zostają pogrupowane w ramach następujących priorytetów:
1) poprawa zasobu miejsc pracy i zwiększenie aktywności zawodowej ludności;
2) dostosowywanie kwalifikacji kadr do zmieniających się potrzeb rynku pracy;
3) promocja włączenia zawodowego i społecznego; 4) wzmacnianie efektywności podejmowanych działań.
42. Preferowane programy regionalne i projekty lokalne. Samorząd województwa będzie preferował programy (projekty) wpisujące się w realizację niniejszego Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia.
43. Osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy są: bezrobotni do 25 roku życia, długotrwale bezrobotni, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bezrobotni bez doświadczenia zawodowego, bezrobotni bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, bezrobotni niepełnosprawni.¹⁹ Do priorytetowych grup bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia, samorząd województwa lubuskiego, zalicza przede wszystkim: długotrwale bezrobotnych, osoby powyżej 45 roku życia oraz młodzież do 25 roku życia.
44. Zadania określone w Lubuskim Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia będzie można efektywnie realizować przestrzegając następujących zasad:
- **partnerstwa** – szeroki dialog pomiędzy wszystkimi podmiotami polityki strukturalnej, zarówno na szczeblu lokalnym, jak i regionalnym,
 - **subsydiarności** – udzielanie pomocy obszarom, grupom ludności i przedsiębiorstwom, które z różnych względów nie są w stanie poradzić sobie same z trudnościami, a po udzieleniu wsparcia roszą nadzieje na wyjście z kryzysu poprzez decentralizację działań i decyzji na szczebel lokalny w celu lepszego wydatkowania środków i uzyskiwania lepszych efektów,
 - **koncentracji** – koncentracja środków i nakładów na realizację konkretnych projektów,
 - **komplementarności** – środki i nakłady mogą być jedynie uzupełnieniem środków i nakładów na szczeblu lokalnym, ukierunkowanych na wsparcie danych grup ludności i przedsiębiorstw,
 - **decentralizacji** – przeniesienie w miarę istniejących możliwości decyzji o sposobie wykorzystania środków i nakładów na poziom lokalny,
 - **wiązania polityki zatrudnienia z programami operacyjnymi strategii wojewódzkiej i możliwymi do uzyskania środkami pomocowymi UE.**

¹⁹ Art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2008 roku Nr 69, poz. 415 z późn.zm.).

ROZDZIAŁ 3

CELE OPERACYJNE NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2013

45. Zadania Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2013 (LPD/Z 2013) zostały pogrupowane w obrębie celów operacyjnych, a następnie w ramach priorytetów. Szczegółowe omówienie planowanej realizacji zadań przedstawiono w załączniku nr 1. Zestawienia jednostek sprawozdawczych w ramach poszczególnych zadań dokonano w załączniku nr 2.
46. W ramach LPD/Z 2013 wyznaczone zostają następujące cztery priorytety:
- 1) poprawa zasobu miejsc pracy i zwiększenie aktywności zawodowej ludności;
 - 2) dostosowywanie kwalifikacji kadr do zmieniających się potrzeb rynku pracy;
 - 3) promocja włączenia zawodowego i społecznego;
 - 4) wzmacnianie efektywności podejmowanych działań.
47. Priorytet pierwszy zmierzać będzie do wsparcia przedsiębiorstw w realizowaniu inwestycji i w procesie tworzenia nowych miejsc pracy, co skutkować będzie zwiększeniem liczby nowych, trwałych miejsc pracy. W celu zwiększania wydajności i konkurencyjności przedsiębiorstw ważnym elementem będzie wdrażanie w przedsiębiorstwach nowoczesnych metod zarządzania i tworzenia możliwości elastycznego zatrudnienia. Wzmacniane będą również procesy dostosowawcze i restrukturyzacyjne, w tym w przemyśle i rolnictwie. Będą podejmowane działania zmierzające do wsparcia osób poszukujących nowej lub lepszej pracy poprzez świadczenie różnego rodzaju usług. Ich efektem będzie zwiększenie podaży pracy. Planuje się również aktywizację zawodową osób bezrobotnych poprzez formy zatrudnieniowe (prace interwencyjne, środki na podjęcie działalności gospodarczej, doposażenie lub wyposażenie miejsc pracy). Świadczone będzie pośrednictwo pracy, w tym w zakresie migracji zarobkowej. Prowadzenie profesjonalnego pośrednictwa do pracy za granicą, wzmocnienie funkcjonowania sieci EURES oraz realizacja zadań z zakresu koordynacji zabezpieczeń społecznych z tytułu bezrobocia zmierzać będzie do wsparcia legalnego uzyskiwania zatrudnienia za granicą i minimalizacji zjawiska nielegalnego zarobkowania.
48. Realizacja drugiego priorytetu polegać będzie na podejmowaniu inicjatyw zmierzających do rozwoju systemu edukacji na wszystkich jej szczeblach oraz minimalizacji skutków niedopasowania podaży i popytu w zakresie kwalifikacji. Osoby posiadające trudności w poruszaniu się na rynku pracy będą mogły skorzystać zarówno z podstawowych, jak i specjalistycznych usług poradnictwa i informacji zawodowej. Wsparcie będzie ukierunkowane również na podwyższanie kwalifikacji zawodowych i rozwijanie nowych umiejętności. Istotnym elementem realizacji celu będą programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych, które obejmą m.in. dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne dla uczniów. Realizowany będzie program szerokich konsultacji w zakresie lepszego dostosowywania kierunków kształcenia do wymogów rynkowych (na poziomie szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych). Prowadzone będą działania w kierunku podnoszenia kwalifikacji kadr szkolnictwa.
49. W ramach priorytetu trzeciego szczególna uwaga zostanie skierowana na osoby posiadające największe trudności z uzyskaniem zatrudnienia, zwłaszcza osoby długotrwale bezrobotne, osoby młode i osoby powyżej 45 roku życia. Wzmocnione zostaną działania na rzecz promocji integracji społecznej, zmierzające do minimalizacji zjawiska wykluczenia społecznego osób i całych grup społecznych.
50. W ramach priorytetu czwartego dążyć się będzie do swoistej koordynacji zadań, realizowanych przez służby zatrudnienia, pomocy społecznej i innych partnerów społeczno-gospodarczych. Planuje się również podejmowanie działań w celu poprawy jakości świadczonych usług, w tym poprzez poprawę informacji o rynku pracy oraz

organizację i finansowanie szkoleń kadry służb zatrudnienia.

51. Planuje się, że w różnego rodzaju przedsięwzięciach Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2013 uczestniczyć będzie łącznie **108.825 osób**, zaś nakłady szacowane są na poziomie **417.980,9 tys. zł** na programy promocji zatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości.

Priorytet 1. Poprawa zasobu miejsc pracy i zwiększenie aktywności zawodowej ludności

Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie liczby miejsc pracy

52. W ramach celu upowszechniana będzie wiedza na temat podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, w tym w szczególności aspekty dotyczące innowacyjnej gospodarki. Upowszechniana będzie również wiedza na temat możliwości pozyskiwania dofinansowania ze środków strukturalnych Unii Europejskiej.
53. Realizacja celu zmierzać będzie do rozwoju jednolitego systemu instytucjonalnego wsparcia funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorczości w regionie, a w szczególności regionalnych i lokalnych punktów konsultacyjnych w ramach sieci KSU. Równocześnie planuje się promocję lubuskich przedsiębiorstw i lubuskiej gospodarki poprzez różnego rodzaju działania.
54. Planuje się dalszą promocję potencjału innowacyjnego lubuskich firm, m.in. poprzez tworzenie i rozwój warunków dla transferu technologii, w tym w ramach Lubuskiego Parku Przemysłowo – Technologicznego (Park Naukowo Technologiczny UZ w Zielonej Górze; Park Przemysłowy) oraz Parku Interior w Nowej Soli.
55. Planuje się dalsze udzielanie wsparcia finansowego dla lubuskich małych i średnich przedsiębiorstw, w tym poprzez dokapitalizowanie z lubuskiego funduszu poręczeń kredytowych oraz lokalnych funduszy pożyczkowych.
56. Agencja Rozwoju Regionalnego, uczestnicząca we wdrażaniu Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, posiada szeroki wachlarz możliwości wsparcia inwestycyjnego rozwoju lubuskich przedsiębiorstw. ARR udzielać będzie wsparcia inwestycji na badania i rozwój oraz inwestycji początkowych o wysokim potencjale innowacyjnym (inwestycje w aktywa materialne oraz aktywa niematerialne i prawne). Planowane jest ponadto wsparcie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej, wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B oraz w uzyskaniu/realizacji ochrony własności przemysłowej. Wzmacniana będzie również działalność eksportowa firm.
57. Udzielana będzie przez publiczne służby zatrudnienia pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy poprzez różnego rodzaju formy prozatrudnieniowe finansowane ze środków Funduszu Pracy, w szczególności wspierające rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, w tym jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz środki na wyposażenie lub wyposażenie miejsc pracy, prace interwencyjne.
58. Ponadto kontynuowana będzie realizacja projektu systemowego „Lubuski Przedsiębiorca”, który zapewnia wsparcie osób podejmujących działalność gospodarczą ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (szkolenia, doradztwo, wsparcie pomostowe oraz środki na rozwój firmy).
59. Ważnym aspektem realizacji celu będzie kontynuowanie inwestycji infrastrukturalnych, które poprawią warunki w poszczególnych gminach, stworzą warunki dla inwestorów planujących budowę lub rozwój przedsiębiorczości.

60. W różnego rodzaju przedsięwzięciach realizowanych w ramach tego celu uczestniczyć będzie **3.589 osób**. Nakłady szacuje się wstępnie na poziomie **111.356,9 tys. zł**, nie wliczając środków budżetowych na bieżącą działalność.

Cel operacyjny 1.2. Zmniejszenie skali szarej strefy

61. W ramach tego celu zmierzać się będzie do ograniczenia zjawiska nielegalnego zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej. Promowane będzie podejmowanie legalnej pracy zarobkowej.

62. Realizacja celu odbywać się będzie w ramach środków budżetowych na bieżącą działalność.

Cel operacyjny 1.3. Zwiększenie aktywności zawodowej ludności

63. Celem zadania jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia, w tym niezarejestrowanych jako bezrobotne, oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie. Zadanie kierowane jest również do osób zamieszkujących na terenach wiejskich poprzez przygotowanie ich do podjęcia pracy w zawodach pozarolniczych.

64. Wzmacniane będzie funkcjonowanie sieci EURES, zajmującej się świadczeniem usług dla migrujących pracowników i osób poszukujących pracy (udzielanie informacji i pośrednictwo pracy). Wsparcie zostaną również działania koordynacyjne w ramach inicjatywy transgranicznej Odra – Oder (EURES Transgraniczny).

65. Podejmowane będą działania dotyczące wdrożenia i promocji infolinii dla klientów pn. „Zielona Linia” oraz tworzenia i utrzymania bazy wiedzy zawierającej profile osób bezrobotnych, poszukujących pracy, pracodawców oraz informacje niezbędne do obsługi klientów.

66. Wojewódzki Urząd Pracy będzie kontynuował koordynację zabezpieczeń społecznych z tytułu bezrobocia dla osób migrujących w poszukiwaniu zatrudnienia (wyjeżdżających za pracą za granicę, jak i przyjeżdżających w tym celu do województwa lubuskiego – obywatele Polski i krajów Unii Europejskiej).

67. W różnego rodzaju przedsięwzięciach realizowanych w ramach tego celu uczestniczyć będzie szacunkowo **15.114 osób**. Nakłady określa się wstępnie na poziomie **46.362,3 tys. zł**, nie wliczając środków budżetowych na bieżącą działalność.

Cel operacyjny 1.4. Rozwój mechanizmów stabilizujących rynek pracy

68. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych realizuje zadania wynikające z ustawy z 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. Nr 158, poz. 1121, z późn.zm.), której podstawowe zadanie to ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia z powodu niewypłacalności pracodawcy. Pomocą objęci mogą zostać pracownicy, którzy utracili pracę, poprzez odzyskanie niewypłaconych na czas wynagrodzeń i innych świadczeń wynikających z ww. ustawy.

69. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych realizuje również zadania wynikające z ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. Nr 234 poz. 1385). Pomoc oferowana jest pracownikom w przypadku usprawiedliwionej nieobecności w pracy z powodu powodzi (zachowuje on prawo do odpowiedniej części minimalnego wynagrodzenia) oraz pracodawcom, którzy w przypadku zniszczeń

w zakładzie pracy spowodowanych powodzią mają z tego tytułu problemy z realizacją zobowiązań wobec pracowników (ma możliwość uzyskania z Funduszu nieoprocentowanej pożyczki na wypłatę wynagrodzeń za czas usprawiedliwionej nieobecności, bądź pracę polegającą na ochronie zakładu przed powodzią lub na usuwaniu jej skutków).

70. W przypadku konieczności dokonania zwolnień grupowych pracodawca zobowiązany jest zgłosić ten zamiar do Powiatowego Urzędu Pracy. Stąd wiodącą rolę we wstępnej fazie będzie miał samorząd powiatowy. W zależności od potrzeb, organizowane będą spotkania konsultacyjne i informacyjne (z pracodawcą i/lub związkami zawodowymi w zakładzie pracy oraz pracownikami) oraz uruchamiane odpowiednie usługi i/lub instrumenty rynku pracy (formy zatrudnieniowe lub szkoleniowe). Promowane będą mechanizmy stosowane w ramach zwolnień monitorowanych (*outplacement*), które pozwalają maksymalnie zmniejszyć skutki w sferze psychologicznej, społecznej i zawodowej. W tym celu wykorzystane zostanie partnerskie podejście do kształtowania polityki zatrudnienia.
71. Realizacja celu odbywać się będzie w ramach środków budżetowych na bieżącą działalność.

Priorytet 2. Dostosowywanie kwalifikacji kadr do zmieniających się potrzeb rynku pracy

Cel operacyjny 2.1. Upowszechnianie informacji o możliwościach kształcenia zawodowego

72. Planuje się upowszechnianie informacji na temat dostępu do usług poradnictwa zawodowego, w tym poprzez opracowywanie, gromadzenie i upowszechnianie informacji zawodowej.
73. Świadczone będą szeroko rozbudowane usługi poradnictwa i informacji zawodowej. Porady zawodowe udzielane będą na poziomie samorządu powiatowego i samorządu gminnego przez doradców zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy.
74. Zebrane, opracowane i upowszechnione zostaną dane dotyczące planowanych na rok szkolny 2013/2014 możliwościach kształcenia w różnych typach szkół ponadgimnazjalnych województwa lubuskiego. Opublikowanie „Informatora gimnazjalisty” w wersji elektronicznej na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. (www.informator.ko-gorzow.edu.pl).
75. W różnego rodzaju przedsięwzięciach realizowanych w ramach tego celu uczestniczyć będzie ok. **19.000 osób**. Na etapie przygotowywania LPD/Z nie było możliwe precyzyjne oszacowanie nakładów jakie poniesione zostaną na zaplanowane działania. Nakłady poniesione będą ze środków budżetowych na bieżącą działalność.

Cel operacyjny 2.2 Poprawa dostosowywania kierunków kształcenia do potrzeb pracodawców, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb wynikających z wdrażania innowacji w gospodarce

76. Od 1 września 2012 roku organy prowadzące szkoły kształcące w zawodzie lub placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, mogą je połączyć w zespół, zwany centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, w skład którego powinna wchodzić co najmniej jedna szkoła prowadząca kształcenie zawodowe. Tworzyć to będzie odpowiednią bazę technodydaktyczną dla kształcenia w zawodach funkcjonujących w tym samym obszarze zawodowym (możliwość efektywnego wykorzystania sprzętu, maszyn i urządzeń w procesie teoretycznego i praktycznego kształcenia zawodowego,

także w oparciu o modułowe programy nauczania). Zadaniem centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego jest także podejmowanie działań w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz współpraca z pracodawcami i organizacjami pracodawców.

77. Realizacja celu odbywać się będzie w ramach środków budżetowych na bieżącą działalność.

Cel operacyjny 2.3 Podniesienie poziomu kształcenia w szkołach zawodowych

78. Działania w ramach celu będą realizowane poprzez kompleksowe programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe obejmujące zarówno wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy osiągnięciami uczniów, modernizację procesu kształcenia poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne rozwijające kompetencje kluczowe uczniów, doradztwo edukacyjno – zawodowe jak i instrumenty o szczególnym znaczeniu dla szkolnictwa zawodowego: staże i praktyki realizowane we współpracy z pracodawcami. W ramach programów rozwojowych szkoły i placówki realizujące kształcenie zawodowe będą mogły również wyposażać uczniów w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne), które zagwarantują wysoką jakość kształcenia zgodną z wymogami współczesnej gospodarki.
79. W ramach celu realizowane będą działania, które służyć będą wzmocnieniu atrakcyjności i podniesieniu jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia. Ponadto opracowywane i realizowane będą programy edukacyjne w szkołach zawodowych ukierunkowane na wzrost osiągnięć uczniów i ich lepsze przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy, m.in. poprzez kontynuację projektu „Gorzowska edukacja zawodowa na rzecz rynku pracy” w ramach PO KL Działanie 9.2; kontynuację projektu Comenius pt. „IMPULS. Implementacja kontaktów z praktyką w przedsiębiorstwach dla nauczycieli i uczniów”; realizację projektu pt. Rozwój umiejętności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych nauczycieli województwa lubuskiego w ramach PO KL Działanie 9.4; opracowanie i realizację szkoleń dla nauczycieli (w zakresie języka obcego zawodowego oraz doskonalących umiejętności i kompetencje warunkujące dobre przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy).
80. W działaniach związanych z wdrożeniem nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach (od 01 września 2012 r.) wezmą udział dyrektorzy szkół zawodowych oraz nauczyciele kształcenia zawodowego. W ramach celu opracowane i realizowane będą nowe programy nauczania, zorganizowane zostaną spotkania i konferencja metodyczna dotyczące wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach.
81. Planuje się również badanie potrzeb nauczycieli i kadry kierowniczej oświaty w zakresie doskonalenia zawodowego w celu opracowania projektów edukacyjnych. Zostanie opracowana oferta 4 branżowych form edukacyjnych doskonalenia dla nauczycieli kształcenia zawodowego, dotyczące problemów z realizacją podstawy programowej kształcenia w zawodach i nowej formuły egzaminu zawodowego. W ramach zadania planuje się realizację kursów doskonalących, kursów kwalifikacyjnych i innych szkoleń dla nauczycieli w zakresie m. in.: przygotowania pedagogicznego, oligofrenopedagogiki, zarządzania oświatą, terapii pedagogicznej, sztuki oraz z zakresu stosowania i wykorzystywania w pracy dydaktyczno-wychowawczej technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz e-learningu w pracy edukacyjnej, z wykorzystaniem mobilnych urządzeń informacyjno-komunikacyjnych i stosowaniem multimedialnych urządzeń cyfrowych. Przewiduje się realizację studiów